

פרי ביכורים

חידושי הלכה והגות משולחנו של מורינו הגאון רבי יצחק מאיר הגר שליט"א

רב ומו"צ דקהילת חניכי הישיבות רמת בית שמש ב'

י"ל ע"י מכון תורה ברמה רמב"ש ב' הערות ושאלות pribicurim100@gmail.com

ל.ה.ו. פרשת תזר"מ תשע"ח

מאמר בענין פנימיות ימי ספירת העומר

במס' יבמות סב: איתא, שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לר' עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה. תנא כולם מתו מפסח עד עצרת. וזהו שרש מנהג האבילות הנוהג בימים אלו, וי"א שמתו עד פרוס העצרת והוא ט"ו ימים קודם העצרת והיינו האחרון מת ביום ל"ד לעומר, וזוהי שיטת המחבר שמתיר לישא אשה מיום ל"ד לעומר. וי"א והוא המאירי שם כ' בשם הגאונים שקבלה בידם שפסקו למות בל"ג בעומר ולכן כ' הרמ"א שנהגו לישא אשה מיום ל"ג לעומר. ובחידושי המהר"ל שם הוסיף שכבוד גימ' ל"ב שהו כנגד הימים שמתו בהם, (להוסיף לב וט"ב שיש עד שבועות) ויש להוסיף בזה שעיקר הכבוד הוא בהרגשת הלב, ולא כתוב שביזו זה את זה אך לא נהגו כבוד זה בזה והיינו שלא הרימו זה את זה ולא שהשפילו אחד את חברו, אך החכמה היא לרומם ולהגביה ולעודד אחד את חברו.

והגר"א בהג' לשו"ע בסי' תצג מביא סמך לכך שביום שפסקו למות עושים יו"ט מהגמ' בתענית שיום ט"ו באב נעשה בו יו"ט כי פסקו מתי מדבר למות.

ובליקוטי מהר"ח מביא רמז נאה לזה מפר' מצורע דכתיב שם, וכי יטהר הזב מזובו וכו' ובפרשה שם יש מ"ט מילים והמילה הל"ג היא מועד. והמג"א ועוד מדמים ספירת העומר לספירת זב. ויתכן לבאר את הקשר ביניהם כי המצורע מנודה ומחוץ למחנה מושבו וזהו שלא נהגו כבוד זה בזה וכל אחד חש מנודה ומרוחק מחבירו. ובל"ג בעומר תוקן פגם זה ונהייתה שמחה ואהבה בין כולם.

ואכן בסה"ק ליקוטי מוהר"ן כ' וז"ל, (תורה סא), וזה חדי ר' שמעון ואמר ה' שמעתי שמעך יראתי, תמן יאות הוי למידחל. כי חבקוק אמר נבואה זו על ר' עקיבא וחביריו שמתו ע"י שלא היה בהם אהבה כשרז"ל (יבמות ס"ב ע"ב). כי הם היו בחי' גבורות וצימצומים, ולא נכללו יחד. ולא נמתקו. ור' שמעון וחביריו שהיו התיקון שלהם, ע"כ אמר אנן בחביבותא תליא, היינו בחי' האהבה וכללות שנכללין יחד, ועל ידי זה ההמתקה והתיקון כנ"ל. ומזה בא בחי' חדי ר' שמעון, היינו בחי' השמחה, שנעשה על ידי הכללות והאהבה, בחי' אור צדיקים ישמח. יעוי"ש.

ויש שכתבו שטעם השמחה כי המן התחיל לרדת ביום זה כמו' בתשו' חת"ס סי' רלג כי ביום ט"ו באייר נגמר הלחם שנטלו ממצרים, ובמדרש איתא שלאחר שפסק הלחם הלכו ג' ימים ללא אוכל ואח"כ ירד המן. ובדרשות חת"ס כ' על זה רמז שבפסוק וספרתם לכם יש ל"ג אותיות עד מיום הביאכם את עמר, רמז על ל"ג בעומר שהתחיל המן לרדת. על אף שבגמ' שבת פז: נראה לא כך.

ולכאורה ב' הטעמים קשורים זה בזה, כי כשיש אהבה ואחוה ויש שמחה הרי שיש שפע בעולם ויש שפע מן ופרנסה, וידוע שפורים חל ביום בו חל ל"ג בעומר ורמז לדבר הוא הפסוק, תהלים סה, י, פלג אלהים מלא מים תכין דגנם כי כן תכינה. פל"ג ר"ת פורים ל"ג בעומר, והיינו ששניהם ימים בהם בתחזקים ובא לידי ביטוי הקשר בין אדם לחבירו, בפורים בגשמיות ובל"ג בעומר ברוחניות עם תלמידי רשב"י התלויים בו בחביבותא.

וכתב השם משמואל על הגדה של פסח, ראש מבית רשע מחצת כו', כתבו הראשונים רמז לתליית המן בט"ז בניסן וישבות המן ממחרת, הענין כי קטרוג המן ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים שאין בהם אחדות, ובאמת תיקנו ישראל בהתאספם כבמגילה נקהלו היהודים וגו' וזהו ענין העומר מלשון מעמר

שהוא קיבוץ העמרים, ובנפשות ישראל להעשות אגודה אחת וממנו סופרים הספירה בהתכללות המדות כנודע מפני שיש ביד זה מדה טובה זו וזה יש לו מדה טובה זו, וכל אחד צריך לידע שכל השלמתו היא מזולתו וכולם כאיש אחד, ומה שדרך זולתו משונה מדרכו הוא מפאת שורש נשמתו וע"כ אין לעויין אותו, וזה נמי מה שאמר המן בעצמו אייתי מלוא קומצא דיכנו ודחי עשרה אלפי ככרי כספא דידי, כי קומץ הוא קיבוץ האצבעות על פסידו, היינו שבמה שנעשו קיבוץ אחד זה דחה לעשרה אלפי ככרי כסף דידי, וע"כ שפיר יש שייכות לשביתת המן היינו שקרבו העומר לתליית המן. עכ"ל.

הכל ברמזים נפלאים כי המן ועמלק הם פירוד והמן מרמז על אחדות המרומוז באחדות והם ימי העומד הבאים להתקבץ וכך יגיעו לויחן ישראל נגד ההר כאיש אחד בלב אחד שזהו התנאי לקבלת ביום התורה, והמן נתלה הראשון לעומר וכך נגמר הקטרוג של המפוזר ומפורד והתחיל תיקון תלמידי ר"ע שלא נהגו כבוד זה בזה והושלם בל"ג בעומר שמאז ההכנה לקבלת התורה מתוך אחדות מושלמת.

וביום מיתת המן עסק מרדכי ותלמידיו בעומר, ולא בכדי כי כך ביטלו את כוחו כמבואר בשם משמואל שם. ויעויי' עוד בליקוטי מוהר"ן תורה י' ובעיקר בתו' נ"ו דברים נפלאים בזה.

דורשי רשומות היו אומרים כשקוראים פרשת שמיני שמונה פעמים סימן שהשנה תהיה שמנה דשנה היינו בגולה כשחל יום א' דפסח בשבת בשבת פרשת צו שבת הגדול במנחה ביום ב' וה' שלפני פסח פעמיים בשבת פרשת שמיני א' דפסח למנחה עוד פעם בשבת אחרון של פסח למנחה עוד פעם ביום ב' וה' בשבוע שאחרי פסח עוד פעמיים ובשבת שלאחריהם כשבארץ ישראל יהיה פרשת תזריע השמינית.